

Četrty razred, prva priprava

Predmet	Likovna umetnost
Razred	Četrty razred
Število ur	2 zaporedni uri
Področje (učna celota)	Arhitektura
Tehnika	Oblikovanje in arhitektura: lepljenje, sestavljanje, zgibanje, prepletanje, prepogibanje
Naloga (učna enota)	Prostor: naravni/umetni, notranji/zunanji, oblike prostorov, deli prostora
Materiali	Trši bel papir kot šeleshamer, razrezan na trakove širine 3 in 5 mm, do formata A3; lesene palčke (kot za sladoledne lučke) ali nabodala, lepilo za papir in les, škarje, »olfa« noži.
Orodja, podlage	Mehka glina, oblikovana v pravokotnike, velikosti največ 10 x 20 cm ali kapa plošča debeline 5 mm, primerno za zabadanje palčk. Zaščita miz.
Motiv	Domovanje živali
Obravnavana kulturne dediščine	Značilni gospodarski objekti na kmetiji (svinjak, hlev ...)
Didaktični pripomoček in učna sredstva	PPT-predstavitev in igra kart s podobami značilnih gospodarskih objektov v t. i. skrinji dediščine oziroma tudi v e-obliki na spletni strani https://sola-prenove-za-nove-generacije.si/ V skrinji so tudi vzorci različnih vrst lesa.
	– predhodno raziskovanje

Metode dela	– pogovor in razlaga – prikazovanje, demonstracija s kartami
Oblike dela	– frontalna – individualno delo
Učni cilji	– Prepoznavanje prostora (LUM) – Delitve na naravni/umetni prostor, značilnosti (LUM) – Delitve na notranji/zunanji prostor, značilnosti (LUM) – Oblike prostorov, deli prostora in njegovi gradniki (LUM) – Značilni materiali za gradnjo (LUM)
Prilagoditev za izvedbo v učilnici	– PPT-predstavitev – projektor in računalnik – priprava miz in materiala
Prilagoditev za izvedbo na daljavo	– Posredovanje učne priprave, PPT-predstavitve, eventualno e-didaktičnega pripomočka (karte)
Prilagoditev za izvedbo v učilnici na prostem	Predstavitev ustvarjanja na prosto na mize in klopi: – podlaga, natisnjen PPT na plastificirane predloge – tablice za delo v manjših skupinah – prilagoditev tehnike za razmere za delo na prostem – igranje kart na prostem in »storytelling«
Predlagana vrsta učne ure	– Izvedba v razredu s predhodnim ogledom na vasi – Teoretična in praktična

Prilagoditev: Učenci z učno pomočjo	Izdelajo eno polje kozolca, zgolj iz ravnih črt, pomagajo si s predlogo s spletne strani. Izdelajo samo risbo črt; jih ne razrežejo in ne sestavljajo v rezanko.
Nadarjeni učenci	Izdelajo zahtevnejšo fasado kozolca, in sicer čelno.
Medpredmetna povezava	– Prostor in pokrajine, orientacija (DR) – Deli celote, masa, liki in telesa, simetrija (MAT) – Ljudski prostor (SLO) – Prostor, celota, deli celote, (a)simetrija (GUM) – Ravnotežje, skladnost, ritem, merjenje (ŠPO)
Predlog predhodne dejavnosti – aktiviranja predznanja	Učenci za domačo nalogo v časopisu poiščejo fotografijo objektov, namenjenih živalim. – Možnost ogleda in fotografiranja tradicionalnih kmetij in pripadajočih objektov (SPO) – Obisk kmetije in preizkus opravil (SPO, ŠPO) – Obisk tesarja, s prikazom izdelave tesanega lesa ipd. (SPO, LUM)
Dodatna dejavnost učencev povezana z obravnavano temo v okviru učnih ur obravnavanega sklopa	
Predlog nadgradnje (pri interesnih dejavnostih, v dan dejavnosti ipd.)	Posamezne hiške lahko nadalje uporabimo za spust gregorčkov. Pogovorimo se o tradiciji tega slovenskega običaja (medpredmetna povezava s predmetom spoznavanje okolja, družba ...) in ga predhodno raziščemo, intervjuvamo sorodnike, naredimo lahko tudi medrazredno razstavo v šoli v kotičku ali javni ustanovi (na primer dom starejših).

1. uvodni del	U: Dobro jutro vsem. Danes bomo govorili o tem, kar nas obdaja, o besedi PROSTOR. Delimo ga na naravnega in umetnega. Naravnega je oblikovala narava, torej brez nas, ljudi. Umetnega ali grajenega pa smo zgradili mi, ljudje. In danes bomo govorili o GRAJENEM PROSTORU.
Legenda	
U – učitelji	
O – otroci	
	U: Ali mogoče veste, kaj arhitekt dela v službi? O: Riše hiše, stavbe ... U: Ja, tako je. In z eno besedo vse te različne stavbe in hiše imenujemo ARHITEKTURA.
	U: Kakšne stavbe so to? Kdo tam živi? Čigav DOM je to? Kaj vse še delamo v stavbah? O: Velike, majhne ... ljudje, živali, rastline ... delamo, se učimo, ko zbolimo, za avtomobile, traktorje, muzeje ...
	U: Kaj je stavba – kaj vse ima stavba? O: Okna, stene, streho, tla, strop, stopnice, vrata ... U: Vsem tem naštetim elementom pravimo ELEMENTI STAVBE. Prostor pa je ravnina neke določene oblike (na primer neki liki, kot smo jih spoznali pri matematiki), ki ga obdajajo vsaj stene in streha. To imenujemo PROSTOR.
	U: Kje smo mi sedaj – smo V prostoru ali ZUNAJ njega? Torej poznamo NOTRANJI PROSTOR in ZUNANJI PROSTOR. In še en izziv, malo za šalo, malo zares: Kaj pa če stojimo zunaj pred hišo, pod nadstreškom? Stojimo torej nekje vmes – ja, temu se reče MEDPROSTOR ali PREDPROSTOR. Tudi to poznamo. Odvisno, na kateri strani zidu smo.
	U: Ali se spomnite, katere like smo spoznavali pri matematiki?

	O: Pravokotnik, kvadrat, krog, elipsa ... U: Ja, tako je. Kaj pa če tem likom dodamo stene po njihovem obodu, kaj dobimo? U: No, kakšne oblike teles poznate? Kako smo jih poimenovali? O: Krogla, kvader, kocka, valj, stožec, piramida ... U: Pokažem geometrijska telesa v prostoru. U: Kaj pa če bi tako povečali ta telesa, da bi lahko naredili ODPRTINE (OKNA IN VRATA) in sami vstopili vanje. Kaj bi dobili – dobili bi prostore različnih oblik. Pred njimi bi bil zunanji prostor, v njih pa notranji prostor.
--	---

2. osrednji del	U: Notranje prostore lahko tudi razdelimo – celoto delimo na več manjših delov. Pri tem lahko uporabimo STENE ali STEBRE. Če pa delimo prostor po višini, uporabimo STROP (ki je po navadi sestavljen iz lesenih tramov in desk) in dobimo prostor, ki ima več NADSTROPIJ (oziroma rečemo tudi, da ima več ETAŽ), recimo hiša, blok ... in tudi naša šola. U: S čim oziroma s katerimi materiali pa bi lahko ogradili neko ravnino, da bi nastal prostor? O: Z lesom, kamnom, opeko ... U: Kako pa lahko vse zlagamo? Na različne načine: nalagamo kot kamen – temu rečemo, da delamo SUHOZID; prepletamo veje ali šibe – tako je narejen pleteni PLOT; lahko je tudi iz desk, ki so postavljena pokonci, kot je lesen SVINJAK in HLEV. Vsi ti objekti služijo za naše domače živali; v enih živali živijo ali bivajo, v drugih pa običajno hranimo hrano zanje. U: Ali imate sorodnike izven našega kraja, drugod po Sloveniji, torej ne samo na Gorenjskem, v drugih regijah? Sorodnike, ki živijo na vasi, kjer so drugačne hiše kot v Škofji Loki? Recimo Prekmurje? Primorska? Dolenjska? U: Ali imajo domače živali in kje te živali bivajo? Kje hranijo hrano za te živali? Ste mogoče že slišali za KORUZNJAK? Pa ograjen pašnik za ovčke, zgrajen z ZIDOM IZ KAMNA? Pa KOZOLEC? Tega poznamo tudi na Gorenjskem, kajne? U: Danes bomo ustvarili našo razredno vas z različnimi stavbami za NAŠE ŽIVALI, lahko prave ali namišljene – torej prostore, ki so zgrajeni iz različnih materialov, velikosti in mase. Naloga mora imeti tako notranji kot zunanji prostor. Če se spomnite, smo govorili tudi o PREDPROSTORU. Prostore lahko tudi pregrajujete in jih delite na manjše. Torej
------------------------	--

	CELOTO LAHKO RAZDELITE na več delov, kot smo se učili pri matematiki. Kriteriji, ki jih morate upoštevati: – Vsak vzame eno mehko podlago. – Iz belega kartona šeleshamerja, ki je že nekoliko razrezan na manjše kose, boste oblikovali stavbo po želji – stavbo za vašo žival. Kot ste jih spoznali v prvem delu, na predstavitvi. – Vsak bo naredil eno stavbo. – Zgradite stavbo v obliki poljubnega geometrijskega telesa, ki ga poznate iz svojega okolja. – Stavbi lahko dodate streho – zgradite svinjak, kokošnjak, koruznjak, hlev za krave ali naredite prostor brez strehe, kot ste videli pri suhozidu, plotu ... ki so lahko na primer ograda za ovce. – Uporabite eno od predstavljenih tehnik – lahko sestavite suhozid, spležete plot ali izdelate posnetek lesenega plota ... – Naredite notranji in zunanji prostor – prostor lahko razdelite na več delov. – Naredite odprtine – okna in vrata za prehod. Fasad ne bomo barvali, temveč jih bomo pustili v osnovnem materialu. Odprtine lahko izrežete s škarjami ali z »olfa« noži, vendar zelo previdno. – Nato bomo vse stavbe sestavili v celoto – malo vas ali veliko mesto za živali. ZAČNEMO DELATI.
--	--

3. zaključni del	Z učenci pospravimo učilnico, postavimo zaključno inštalacijo, se zberemo okoli nje in se pogovorimo: – o notranjem in zunanjem prostoru ter pred- in medprostoru, – o elementih stavb, ki so jih uporabili: stene, streho, stebre, strop, okna, vrata ..., – kako smo prostore delili iz celote na manjše dele, – poimenujejo tradicionalne stavbe za Živali v svoji okolici in – sestavimo prostorsko kompozicijo – veliko kmetijo z veliko objekti za različne Živali. PREGLED IZDELKOV IN VREDNOTENJE – Pogovorimo se o zadanih kriterijih vrednotenja in ugotovimo uspešnost nastalih kompozicij. – Učenci vrednotijo izdelke drug drugemu. – Nato vrednotijo tudi svojega – ugotovijo, kaj so upoštevali in česa niso upoštevali pri zadanih kriterijih. – Izvedemo razstavo v učilnici, hodniku, kotičku.
-------------------------	--

Projekt Šola prenove za nove generacije in dediščino 21. stoletja sofinancira Norveška s sredstvi Norveškega finančnega mehanizma v višini 478.000 evrov. Namen projekta je vzpostaviti medinstitucionalno okolje in učne prakse za bolj načrtno izobraževanje novih generacij v osnovni šoli o kulturni dediščini in prenovi kot pomembnih kompetencah in vrednotah za življenje in delo v 21. stoletju.